

Tehnični list 3 Izdelava kulture iz sirotke

Mlečne kulture, pridobljene iz sirotke se običajno uporabljajo za: trde sire, sire, pasta filata in laktične sire.

- Ta vrsta kultur se včasih imenuje ***Sieroinnesto***.
- **Dobro sirotko za izdelavo *Sieroinnesto*** (materinske kulture) dobimo le iz kvalitetnega mleka ob higieno neoporečni pripravi. Če so zagotovljeni vsi ti pogoji, je tudi sir odličen; uporabimo mleko živali, ki so v dobrem zdravstvenem stanju in skladu z zakonsko predpisanimi zahtevami.
- Orodje in oprema za ravnanje s sirotko mora biti **čisto in razkuženo**.

- Za trde sire in sire »pasta filata« izberite termofilne bakterije, sestavljene iz vrst ***Lactobacillus helveticus*, *Streptococcus thermophilus*, *Lactobacillus bulgaricus***.
- Uporabite, oziroma shranite sirotko, ki je nastala med predelavo sira; bodite pozorni na to, da je tehnološki postopek pravilen in da ima nastala sirotka dobre organoleptične lastnosti.

2

-
- Pomembno je ohraniti temperaturo sirotke med 44-48 °C, da dosežemo želeno **kislost**.
  - Pomembno je poznati specifično temperaturo razvoja za posamezne termofilne bakterije, prisotne v **materinski kulturi**; rahlo spreminjajoča se temperatura lahko vpliva na rast enega tipa, drug tip pa omogoča različne deleže bakterijskih sevov v kulturi s posledično nekoliko drugačnimi stopnjami proizvodnje kisline.

Mikroorganizmi	Max T rasti	Max kislost sirotke
<i>Streptococcus thermophilus</i>	46 °C	26 °SH/50
<i>Lactobacillus bulgaricus</i>	48 °C	30°SH/50
<i>Lactobacillus helveticus</i>	48°C	30°SH/50

From "Trattato di Tecnologia Caseria" di Salvadori del Prato

- Za laktične sire izberimo mezofilne bakterije in pazimo na temperaturo sirotke, ki mora biti med **20 in 25 °C**, dokler ne doseže kislosti (**11-14 °SH/50** za sirotko iz kravjega

mleka in sirotko iz kozjega mleka in do 14.5 – 17.5 °SH/50 za sirotko iz ovčjega mleka)

- Uporabite oziroma shranite sirotko, ki je nastala med predelavo sira; bodite pozorni na to, da je tehnološki postopek pravilen in da ima nastala sirotka dobre organoleptične lastnosti (svetla barva, prijetno kisel okus).

Sirotka, ki se uporablja kot kultura, mora bi shranjena v čistih prostorih in čisti posodi. Da ne zgubi sposobnosti fermentacije, ne sme biti shranjena več kot 3 dni. V primeru, da jo zamrznemo na -18°C, jo moramo porabiti v roku 10 tednov.

Pred zamrznitvijo je dobro, da se sirotka zaščiti z dodatkom sterilnega mleka; bodisi v prahu, kuhano ali UHT. Po odmrzovanju se sirotke ne sme ponovno zamrzniti.

Postopek je naslednji:

V sterilno posodo damo del sirotke in enak delež sterilnega mleka. Zelo pomembno je, da uporabite posode, ki se enostavno **čistijo in sterilizirajo**.

Dobra praksa je, da ne zamrznete prevelikih količin (največ 1 liter), da se izognemo prepočasnemu zamrzovanju, kar bi omogočilo ustvarjanje ledenih kristalov, ki naknadno poškodujejo bakterijske celice.

Zamrzovanje kvalitetne sirotke, ki ima odlične učinke na kisanje, lahko služi tudi kot podpora kulturi v primeru okvare.